Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. vasario 1 d.*

„Deliktinė atsakomybė — Ieškinio tikslumas — Priimtinumas — Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis — Protingas bylos išnagrinėjimo terminas — Turtinė žala — Palūkanos nuo nesumokėtos baudos sumos — Su banko garantija susijusios išlaidos — Neturtinė žala — Priežastinis ryšys“

Byloje T-479/14

Kendrion NV, įsteigta Zeiste (Nyderlandai), iš pradžių atstovaujama advokatų P. Glazener ir T. Ottervanger, vėliau – advokato T. Ottervanger,

ieškovė,

prieš

Europos Sąjungą, atstovaujamą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, iš pradžių atstovaujamo A. Placco, vėliau – J. Inghelram ir E. Beysen,

atsakovę,

palaikomą

Europos Komisijos, atstovaujamos T. Christoforou, S. Noë ir P. van Nuffel,

įstojusios į bylą šalies,

dėl SESV 268 straipsniu grindžiamo prašymo atlyginti žalą, kurią ieškovė tariamai patyrė dėl proceso Bendrajame Teisme trukmės nagrinėjant bylą, kurioje priimtas 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimas *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667),

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Papasavvas, teisėjai I. Labucka, E. Bieliūnas (pranešėjas), V. Kreuschitz ir I. S. Forrester,

posėdžio sekretorė G. Predonzani, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. liepos 20 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: nyderlandų.

Sprendimą

I. Ginčo aplinkybės

1 2006 m. vasario 22 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės *Kendrion NV* ieškinį dėl 2005 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimo C(2005) 4634 dėl procedūros pagal [SESV 101] straipsnį (byla COMP/F/38.354 – Pramoniniai maišai) (toliau – Sprendimas C(2005) 4634). Savo ieškinyje ieškovė iš esmės prašė Bendrojo Teismo panaikinti visą šį sprendimą arba jo dalį, o nepatenkinus šio reikalavimo – panaikinti arba sumažinti jai skirtą baudą.

2 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimu *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667) Bendrasis Teismas atmetė ieškinį.

3 2012 m. sausio 26 d. ieškovė pateikė apeliacinį skundą dėl 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667).

4 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimu *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771) Teisingumo Teismas atmetė apeliacinį skundą.

II. Procesas ir šalių reikalavimai

5 2014 m. birželio 26 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį, pareikštą Europos Sąjungai, atstovaujamai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo.

6 Atskiru dokumentu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. rugsėjo 8 d.) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pagal 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Tesimo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalį pateikė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą.

7 2015 m. sausio 6 d. Nutartimi *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:2) Bendrasis Teismas atmetė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą ir atidėjo bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

8 2015 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo apeliacinį skundą (įregistruotas suteikiant bylos numerį C-71/15 P) dėl 2015 m. sausio 6 d. Nutarties *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:2).

9 2015 m. kovo 2 d. nutartimi Bendrojo Teismo trečiosios kolegijos pirmininkas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymu sustabdė šios bylos nagrinėjimą, iki bus priimtas Teisingumo Teismo sprendimas, kuriuo bus užbaigtas procesas byloje C-71/15 P, *Teisingumo Teismas / Kendrion*.

10 2015 m. gruodžio 18 d. Nutartimi *Teisingumo Teismas / Kendrion* (C-71/15 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2015:857) byla buvo išbraukta iš Teisingumo Teismo registro.

11 Atnaujinus šios bylos nagrinėjimą, Europos Komisija 2016 m. sausio 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė prašymą įstoti į bylą palaikyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo reikalavimų.

12 2016 m. vasario 16 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pateikė atsiliepimą į ieškinį.

13 2016 m. vasario 17 d. Bendrasis Teismas perdavė šią bylą trečiajai išplėstinei kolegijai.

14 2016 m. kovo 2 d. Bendrasis Teismas nusprendė, kad antrą kartą keistis pareiškimais nebūtina. Be to, taikydamas Bendrojo Teismo procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, jis paprašė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nurodyti, ar pastarasis paprašė ieškovės ir Komisijos leidimo pateikti tam tikrus atsiliepimo į ieškinį prieduose esančius dokumentus, susijusius su byla, kurioje priimtas 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimas *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667) (toliau – byla T-54/06), ir ar toks leidimas buvo gautas.

15 2016 m. kovo 15 d. Nutartimi *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2016:196) Bendrojo Teismo trečiosios išplėstinės kolegijos primininkas patenkino Komisijos prašymą įstoti į bylą palaikyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo reikalavimų ir nurodė, kad Komisija turi tas teises, kurios numatytos 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 116 straipsnio 6 dalyje.

16 2016 m. kovo 18 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas atsakė į šio sprendimo 14 punkte nurodytą klausimą. Jis prašė Bendrojo Teismo nuspręsti, kad jis neprivalo ieškovės ir Komisijos prašyti leidimo ir jį gauti tam, kad galėtų pateikti su byla T-54/06 susijusius dokumentus (pagrindinis reikalavimas), ir kad tokį leidimą ieškovė ir Komisija yra davusios netiesiogiai (papildomas reikalavimas). Jeigu šie du reikalavimai nebūtų patenkinti, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas paprašė, kad jo atsakymas būtų traktuojamas kaip prašymas taikyti proceso organizavimo priemonę, pagal kurią Bendrasis Teismas, nagrinėdamas šį ieškinį, nurodytų pateikti bylos T-54/06 medžiagoje esančius dokumentus, visų pirma prie atsiliepimo į ieškinį pridėtus dokumentus.

17 2016 m. balandžio 4 d. Bendrojo Teismo trečiosios išplėstinės kolegijos pirmininkas nusprendė, pirma, pašalinti iš bylos medžiagos dokumentus, esančius šioje byloje pateikto atsiliepimo į ieškinį prieduose ir susijusius su byla T-54/06. Toks sprendimas motyvuotas tuo, kad, viena vertus, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas byloje T-54/06 nei prašė šalių leidimo pateikti minėtus dokumentus, nei jį gavo ir, kita vertus, jis neprašė leidimo susipažinti su minėtos bylos medžiaga pagal Procedūros reglamento 38 straipsnio 2 dalį. Antra, pagal Procedūros reglamento 88 straipsnio 3 dalį Bendrojo Teismo trečiosios išplėstinės kolegijos pirmininkas taip pat nusprendė pasiūlyti ieškovei pareikšti savo nuomonę dėl prašymo taikyti proceso organizavimo priemonę, kurį Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pateikė savo 2016 m. kovo 18 d. atsakyme, minėtame šio sprendimo 16 punkte, tuo atveju, jeigu du pirmieji reikalavimai nebūtų patenkinti.

18 2016 m. balandžio 12 d. ieškovė paprašė, kad Bendrasis Teismas priimtų sprendimą laikydamasis teisingumo principo ir atsižvelgdamas į abiejų šalių interesus ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateikto prašymo sudėtingumą procesiniu aspektu.

19 2016 m. gegužės 11 d. Bendrasis Teismas konstatavo, kad, atsižvelgiant į šios bylos dalyką, norint jai pasirengti ir priimti joje sprendimą, jam reikia gauti bylos T-54/06 medžiagą. Todėl, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, Bendrasis Teismas nusprendė prie šios bylos medžiagos pridėti bylos T-54/06 medžiagą.

20 2016 m. birželio 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas paprašė, kad jam būtų įteikta bylos T-54/06 medžiaga.

21 2016 m. birželio 28 d. Bendrasis Teismas paprašė ieškovės pateikti kai kuriuos dokumentus ir pateikė klausimą, į kurį ji turėjo atsakyti per posėdį.

22 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus per 2016 m. liepos 20 d. posėdį.

23 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

— įpareigoti Sąjungą atlyginti 2 308 463,98 EUR dydžio turtinę žalą arba bent jau sumokėti tokio dydžio sumą, kurią Bendrasis Teismas laiko tinkama,

— įpareigoti Sąjungą atlyginti 11 050 000 EUR dydžio neturtinę žalą, nepatenkinus šio reikalavimo – bent 1 700 000 EUR dydžio sumą, o jei ir šis reikalavimas nebūtų patenkintas, – bent jau sumą, kurios dydį nustato šalys, remdamosi Bendrojo Teismo nustatyta tvarka, arba bent jau tokio dydžio sumą, kurią Bendrasis Teismas laiko tinkama,

— prie kiekvienos mokėtinos sumos pridėti tokio dydžio palūkanas už praleistą terminą, kokias Bendrasis Teismas laiko tinkamomis, skaičiuojant jas nuo 2013 m. lapkričio 26 d.,

— priteisti iš Sąjungos bylinėjimosi išlaidas.

24 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, palaikomas Komisijos, Bendrojo Teismo prašo:

— pirmiausia atmesti prašymą atlyginti nurodytą turtinę žalą kaip nepagrįstą, o prašymą atlyginti neturtinę žalą – kaip nepriimtiną ir bet kuriuo atveju nepagrįstą,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti prašymą atlyginti nurodytą turtinę žalą kaip nepagrįstą ir nurodyti sumokėti ieškovei ne daugiau kaip 5 000 EUR nurodytai neturtinei žalai atlyginti,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

A. Dėl priimtinumo

25 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas tvirtina, kad ieškinys nepakankamai aiškus ir tikslus, kiek tai susiję su nurodytos neturtinės žalos pobūdžiu ir dydžiu. Neturtinė žala apibūdinta ypač neišsamiai, turtinė žala painiojama su neturtine.

26 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio pirmą pastraipą, siejamą su minėto statuto 53 straipsnio pirma pastraipa, ir pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą kiekviename ieškinyje turi būti nurodomas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Ši nuoroda turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – atitinkamai priimti sprendimą dėl ieškinio, jei reikia, be jokios kitos papildomos informacijos, kuria būtų galima pasiremti. Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą, kad ieškinys būtų priimtinas, reikia, jog esminės jį pagrindžiančios faktinės ir teisinės aplinkybės būtų matyti – kad ir glaustai, tačiau sklandžiai ir suprantamai – iš paties ieškinio teksto. Konkrečiai kalbant, tam, kad šie reikalavimai būtų įvykdyti, ieškinyje, kuriuo siekiama Sąjungos institucijos tariamai padarytos žalos atlyginimo, turi būti nurodyta informacija, leidžianti nustatyti veiksmus, kuriais ieškovas kaltina instituciją, priežastys, dėl kurių jis mano, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp veiksmų ir žalos, kurią jis teigia patyręs, taip pat žalos pobūdis ir dydis (žr. 2015 m. spalio 7 d. Sprendimo *Accorinti ir kt. / ECB*, T-79/13, EU:T:2015:756, 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

27 Nagrinėjamu atveju pirmiausia pažymėtina, kad ieškovės argumentai dėl neturtinės žalos, kurią ji teigia patyrusi, pobūdžio yra glausti. Vis dėlto, atsižvelgiant į visus ieškinyje pateiktus paaiškinimus ir informaciją, šių argumentų pakanka.

28 Ieškovė pabrėžia, kad ji yra „biržoje kotiruojama bendrovė, kurios sėkmes ir nesėkmes atidžiai seka ne tik jos pačios darbuotojai, bet ir spauda, investuotojai ir jos klientai“. Ieškovė pažymi, kad jos reputacijai be reikalo pakenkta.

29 Ieškovė taip pat iš esmės tvirtina, kad papildomi neužtikrintumo metai neigiamai paveikė įmonės valdymą, investicijas, patrauklumą ir strategiją. Ji priduria, kad dėl šio neužtikrintumo jos darbuotojai ir vadovai, patyrę didelę įtampą, asmeniškai patyrė neturtinę žalą.

30 Galiausiai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nurodytas dviprasmiškumas dėl nurodytos neturtinės ir galimos turtinės žalos santykio susijęs su prašymo atlyginti nurodytą neturtinę žalą pagrįstumo vertinimu ir, be kita ko, tokios žalos dydžio nustatymo ir atlyginimo kriterijais.

31 Antra, dėl nurodytos neturtinės žalos dydžio ieškovė teisingai teigia, kad paprastai neturtinės žalos, kurią ji prašo atlyginti, nereikia apskaičiuoti tiksliai. Be to, ji primena, kad nustatant nurodytą neturtinę žalą reikia atsižvelgti į bylos aplinkybes ir jos pobūdį bei į atitinkamą įmonę. Galiausiai ieškovė savo patirtą žalą skaičiuoja pagal metodą, kurio svarba susijusi su ieškinio pagrįstumo vertinimu.

32 Taigi ieškinys yra pakankamai aiškus ir tikslus, o ieškovė nurodė pakankamai aplinkybių, leidžiančių įvertinti jos esą patirtos neturtinės žalos pobūdį ir dydį. Todėl šios aplinkybės leido Europos Sąjungos Teisingumo Teismui užtikrinti savo gynybą, o Bendrajam Teismui – priimti sprendimą dėl šio ieškinio.

33 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nurodytą nepriimtinumo pagrindą.

B. Dėl esmės

34 Pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą deliktinės atsakomybės atveju Sąjunga pagal valstybių narių įstatymams būdingus bendrus principus atlygina bet kokią žalą, kurią padaro jos institucijos ar tarnautojai, eidami savo pareigas.

35 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką iš SESV 340 straipsnio antros pastraipos matyti, kad Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimas ir teisės į patirtos žalos atlyginimą įgyvendinimas priklauso nuo to, ar įvykdytos visos sąlygos, būtent veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinis šių veiksmų ir nurodomos žalos ryšys (1982 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Oleifici Mediterranei / EEB*, 26/81, EU:C:1982:318, 16 punktas ir 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-120/06 P ir C-121/06 P, EU:C:2008:476, 106 punktas).

36 Jei bent viena iš šių sąlygų neįvykdyta, visą ieškinį reikia atmesti ir nebereikia nagrinėti kitų Sąjungos deliktinės atsakomybės sąlygų (1999 m. spalio 14 d. Sprendimo *Atlanta / Europos bendrija*, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 65 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 1994 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *KYDEP / Taryba ir Komisija*, C-146/91, EU:C:1994:329, 81 punktą). Be to, Sąjungos teismas neprivalo nagrinėti šių sąlygų tam tikra nustatyta tvarka (2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Trubowest Handel ir Makarov / Taryba ir Komisija*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 42 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 1999 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lucaccioni / Komisija*, C-257/98 P, EU:C:1999:402, 13 punktą).

37 Nagrinėjamu atveju ieškovė tvirtina, kad proceso byloje T-54/06 trukmė neatitiko bylos išnagrinėjimo per protingą terminą (toliau – protingas bylos išnagrinėjimo terminas) reikalavimų. Ji taip pat tvirtina, kad dėl šio pažeidimo ji patyrė žalą, kuri turi būti atlyginta.

1. Dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino tariamo pažeidimo byloje T-54/06

38 Pirma, ieškovė tvirtina, kad 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendime *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771) Teisingumo Teismas nusprendė, kad proceso byloje T-54/06 trukmė tenkino sąlygą, susijusią su pakankamai akivaizdžiu teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimu. Taigi nebereikia nagrinėti bylos išnagrinėjimo termino protingumo vertinimo kriterijų ir jų taikymo šiuo atveju.

39 Antra, ieškovė tvirtina, kad byloje T-54/06 2 metai ir 6 mėnesiai buvo tinkamas bylos išnagrinėjimo terminas, nes Bendrasis Teismas yra tarptautinė instancija, o tai kelia tam tikrų keblumų, visų pirma dėl kalbinio režimo. Tačiau jokia aplinkybė nepateisina tos bylos nagrinėjimo ilgiau negu 2 metus ir 6 mėnesius. Kadangi procesas byloje T-54/06 truko 5 metus ir 9 mėnesius, jo trukmė 3 metais ir 3 mėnesiais viršijo protingą bylos išnagrinėjimo terminą.

40 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas atsikerta, kad ieškovės argumentus reikia atmesti.

41 Pirma, jis primena, kad, kaip nurodyta 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendime *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771), priimti sprendimą dėl tokių ieškinių, kaip nagrinėjamas, ir patikrinti, ar įvykdytos Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygos, turi Bendrasis Teismas.

42 Antra, ieškovės teiginys, kad su konkurencijos teisės taikymu susijusiose bylose proceso trukmė yra protinga tik tuomet, jei neviršija 2 metų ir 6 mėnesių, visiškai nesusijęs su realiais procesais Bendrajame Teisme – tai matyti iš vidutinės proceso šiame teisme trukmės tokio pobūdžio bylose, apskaičiuotos 2006–2015 m. laikotarpiu. Be to, laikas nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios byloje T-54/06 tik 16 mėnesių viršijo vidutinę šio proceso etapo trukmę 2007–2010 m. laikotarpiu bylose, susijusiose su konkurencijos teisės taikymu.

43 Trečia, būtent bylos išnagrinėjimo termino protingumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybes, ypač į neįprastai ilgą neveikimo laikotarpį. Bendra proceso trukmė ir laikas nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios byloje T-54/06 pateisinami didele bylų, susijusių su konkurencijos teisės taikymu, apimtimi, aplinkybe, kad dėl Sprendimo C(2005) 4634 vienu metu buvo pareikšta 15 ieškinių, surašytų šešiomis skirtingomis kalbomis, ir Europos Sąjungos Teisingumo Teisme esančia daugiakalbe aplinka. Be to, reikia atsižvelgti į ribotą teisėjų kadencijos trukmę ir į tai, kad vienas iš kolegijos, kuriai byla T-54/06 buvo paskirta, narių ilgą laiką sirgo.

44 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje, be kita ko, nustatyta, jog „[k]iekvienas asmuo turi teisę, kad jo bylą per kuo trumpesnį laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas“.

45 Buvo nuspręsta, kad tokia teisė, kurios, kaip bendrojo Sąjungos teisės principo, egzistavimas buvo patvirtintas dar prieš įsigaliojant Pagrindinių teisių chartijai, taikoma teisme nagrinėjant ieškinį dėl Komisijos sprendimo (žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland / Komisija*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 178 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

46 Nagrinėjamu atveju išsamiai išnagrinėjus bylos T-54/06 medžiagą matyti, kad, kaip teisingai pažymėjo Teisingumo Teismas 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendime *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771), proceso byloje T-54/06 trukmė, t. y. maždaug 5 metai ir 9 mėnesiai, negali būti pateisinama jokiomis šios bylos aplinkybėmis.

47 Pirmiausia pažymėtina, kad byloje T-54/06 nagrinėtas ginčas dėl konkurencijos taisyklių pažeidimo ir kad pagal teismo praktiką pagrindinis teisinio saugumo, kuris turi būti užtikrintas ūkio subjektams, reikalavimas ir tikslas užtikrinti, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškreipta, yra labai svarbūs ne tik pačiai ieškovei ir jos konkurentams, bet ir tretiesiems asmenims, atsižvelgiant į didelį

suinteresuotųjų asmenų skaičių ir egzistuojančius finansinius interesus (2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland / Komisija*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 186 punktas).

48 Antra, konstatuotina, kad byloje T-54/06 praėjo maždaug 3 metai ir 10 mėnesių, t. y. 46 mėnesiai, nuo rašytinės proceso dalies pabaigos, kai 2007 m. vasario 19 d. Komisija pateikė tripliką, iki žodinės proceso dalies pradžios 2010 m. lapkričio 30 d.

49 Šiuo laikotarpiu, be kita ko, buvo susisteminti šalių argumentai, bylos parengtos nagrinėti, išanalizuoti ginčų faktiniai ir teisiniai aspektai, pasiruošta žodinei proceso daliai. Taigi šio laikotarpio trukmė ypač priklauso nuo bylos sudėtingumo, šalių elgesio ir atskirųjų procesinių klausimų iškėlimo.

50 Dėl bylos sudėtingumo pirmiausia primintina, kad byla T-54/06 buvo susijusi su ieškiniu, pareikštu dėl Komisijos sprendimo dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį.

51 Kaip matyti iš bylos T-54/06 medžiagos, ieškiniai, susiję su Komisijos atliekamu konkurencijos teisės taikymu, palyginti su kitomis bylų rūšimis, yra sudėtingesni, atsižvelgiant, be kita ko, į ginčijamo sprendimo ilgumą, bylos medžiagos apimtį ir būtinumą atlikti daugelio sudėtingų faktinių aplinkybių, dažnai besitęsiančių laike ir erdvėje, detalų vertinimą.

52 Taigi 15 mėnesių nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios iš esmės yra tinkama bylų, susijusių su konkurencijos teisės taikymu, kaip antai bylos T-54/06, nagrinėjimo trukmė.

53 Tai pat reikia atsižvelgti į tai, kad dėl Sprendimo C(2005) 4634 buvo pareikšti keli ieškiniai.

54 Ieškiniai dėl to paties sprendimo, kurį Komisija priėmė taikydama Sąjungos konkurencijos teisę, iš esmės turi būti nagrinėjami lygiagrečiai, įskaitant tuos atvejus, kai šie ieškiniai nesujungti. Toks lygiagretus nagrinėjimas pateisinamas, be kita ko, šių ieškinių tarpusavio ryšiu ir būtinumu užtikrinti jų analizės ir į juos pateiktino atsakymo nuoseklumą.

55 Todėl lygiagretus tarpusavyje susijusių bylų nagrinėjimas gali pateisinti laikotarpio nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios pailgėjimą vienu mėnesiu dėl kiekvienos papildomos susijusios bylos.

56 Nagrinėjamu atveju dėl Sprendimo C(2005) 4634 pareikšta 15 ieškinių. Vis dėlto viena ieškovė atsiėmė savo ieškinį dėl šio sprendimo (2006 m. liepos 6 d. Nutartis *Cofira-Sac / Komisija*, T-43/06, nepaskelbta Rink., EU:T:2006:192). Dėl dviejų ieškinių, pareikštų dėl Sprendimo C(2005) 4634, priimtas 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Trioplast Wittenheim / Komisija* (T-26/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2010:387) ir 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Trioplast Industrier / Komisija* (T-40/06, EU:T:2010:388).

57 Šiomis aplinkybėmis dvylikos kitų bylų, susijusių su ieškiniais dėl Sprendimo C(2005) 4634, nagrinėjimas pateisino proceso byloje T-54/06 pailgėjimą 11 mėnesių.

58 Todėl 26 mėnesių trukmė (15 ir 11 mėnesių) nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios nagrinėjant bylą T-54/06 buvo tinkama.

59 Galiausiai šiuo atveju bylos sudėtingumas faktiniu, teisiniu ir procesiniu aspektais nepateisina ilgesnės proceso trukmės. Šiuo klausimu pažymėtina, kad byloje T-54/06 nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios bylos nagrinėjimas dėl kokių nors Bendrojo Teismo priimtų proceso organizavimo priemonių nebuvo nei sustabdytas, nei vėlavo.

60 Dėl šalių elgesio ir atskirųjų procesinių klausimų iškėlimo byloje T-54/06 pasakytina, kad toks elgesys ar tokių klausimų iškėlimas byloje T-54/06 neturėjo įtakos trukmei nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios.

61 Taigi, atsižvelgiant į bylos T-54/06 aplinkybes, 46 mėnesiai, praėję nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios, reiškia, kad šioje byloje buvo 20 mėnesių nepateisinamo neveikimo laikotarpis.

62 Trečia, išnagrinėjus bylos T-54/06 medžiagą nepaaiškėjo jokių aplinkybių, leidžiančių daryti išvadą, kad buvo nepateisinamo neveikimo laikotarpis, pirma, nuo ieškinio pareiškimo dienos iki tripliko pateikimo dienos ir, antra, nuo žodinės proceso dalies pradžios iki 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667) paskelbimo.

63 Darytina išvada, kad per procesą byloje T-54/06, kuriam pasibaigus priimtas 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimas *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667), pažeista Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antra pastraipa, nes proceso trukmė 20 mėnesių viršijo protingą bylos išnagrinėjimo terminą, o tai yra pakankamai akivaizdus Sąjungos teisės normos, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims, pažeidimas.

2. Dėl nurodomos žalos ir tariamo priežastinio ryšio

64 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką žala, kurią atlyginti prašoma ieškinyje dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės, turi būti reali ir tikra, o tai turi įrodyti ieškovas (žr. 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Agraz ir kt. / Komisija*, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 27 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Jis turi pateikti patikimų įrodymų tiek dėl jo nurodytos žalos egzistavimo, tiek dėl jos dydžio (žr. 1997 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Blackspur DIY ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-362/95 P, EU:C:1997:401, 31 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

65 Taip pat pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 340 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta priežastinio ryšio sąlyga susijusi su pakankamai tiesioginiu institucijų veiksmų ir žalos priežastiniu ryšiu (2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Trubowest Handel ir Makarov / Taryba ir Komisija*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 53 punktas ir 2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Beamglow / Parlamentas ir kt.*, T-383/00, EU:T:2005:453, 193 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 1979 m. spalio 4 d. Sprendimo *Dumortier ir kt. / Taryba*, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, EU:C:1979:223, 21 punktą). Ieškovas turi įrodyti, kad egzistuoja inkriminuojamų veiksmų ir nurodytos žalos priežastinis ryšys (žr. 1998 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Coldiretti ir kt. / Taryba ir Komisija*, T-149/96, EU:T:1998:228, 101 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

66 Nagrinėjamu atveju ieškovė tvirtina, kad dėl protingo bylos T-54/06 išnagrinėjimo termino pažeidimo ji patyrė turtinę ir neturtinę žalą.

a) Dėl nurodomos turtinės žalos ir tariamo priežastinio ryšio

67 Ieškovė tvirtina, kad patyrė turtinę žalą, kurią sudaro papildomos finansinės išlaidos laikotarpiu nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d., kai Teisingumo Teismas turėjo priimti sprendimą, iki 2013 m. lapkričio 26 d., kai Teisingumo Teismas iš tiesų priėmė sprendimą *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771). Šios išlaidos sudaro 2 308 463,98 EUR. Ši suma apskaičiuota taikant toliau nurodytą metodą. Pirmiausia reikia sudėti su banko garantija, pateikta siekiant iš karto nemokėti visos Sprendime C(2005) 4634 skirtos baudos, susijusias išlaidas (toliau – su banko garantija susijusios išlaidos) ir nuo baudos sumos sumokėtas palūkanas (toliau – palūkanos nuo baudos sumos). Tada iš šios sumos reikia atimti išlaidas, kurių ieškovė būtų patyrusi, jei būtų turėjusi sumokėti baudą 2010 m. rugpjūčio 26 d.

68 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas tvirtina, kad nėra pakankamai tiesioginio priežastinio ryšio tarp turtinės žalos, patirtos dėl su banko garantija susijusių išlaidų ir palūkanų nuo baudos sumos, ir protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo. Pirmiausia ši turtinė žala atsirado dėl pačios ieškovės

pasirinkimo. Be to, priežastinio ryšio neįrodo vien aplinkybė, kad tuo atveju, jei protingas bylos išnagrinėjimo terminas nebūtų viršytas, ieškovė nebūtų privalėjusi mokėti su banko garantija susijusių išlaidų ir palūkanų nuo baudos sumos už termino viršijimo laikotarpį.

69 Be to, palūkanos, kurias ieškovė turėjo sumokėti, negali būti laikomos žala. Iš tiesų jos yra kompensacija už tai, kad Komisija negalėjo disponuoti pinigų suma, kuria turėjo teisę disponuoti, o ieškovė nepagrįstai praturtėtų, jeigu šias palūkanas atitinkanti suma jai būtų atlyginta. Papildomai Europos Sąjungos Teisingumo Teismas tvirtina, kad ieškinio priede pateiktos lentelės neįrodo ieškovės patirtos turtinės žalos. Jis patikslina, kad turtinės žalos buvimas ir jos dydis negali būti konstatuoti vien laikantis teisingumo principo.

1) Pirminės pastabos

70 Pažymėtina, kad Sprendimo C(2005) 4634 2 straipsnyje buvo numatyta, kad šiame sprendime skirtos baudos turi būti sumokėtos per tris mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą. Pagal 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145), 86 straipsnį šio sprendimo 2 straipsnyje buvo nurodyta, kad pasibaigus šiam trijų mėnesių terminui automatiškai skaičiuojamos palūkanos, taikant palūkanų normą, kurią Europos centrinis bankas (ECB) taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, galiojusią mėnesio, kurį priimtas šis sprendimas, pirmąją kalendorinę dieną, padidinus ją trimis su puse procentinio punkto, t. y. 5,56 % palūkanų normą.

71 Pagal SESV 299 straipsnio pirmą pastraipą Sprendimas C(2005) 4634 vykdomas privaloma tvarka, nes jame ieškovei nustatyta piniginė prievolė. Be to, tai, kad pareikštas ieškinys dėl šio sprendimo panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį, nelemia, jog minėtas sprendimas tampa nevykdytinas, nes, remiantis SESV 278 straipsniu, bylos iškėlimas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme nesustabdo ginčijamo akto galiojimo.

72 2005 m. gruodžio 13 d. raštu Komisija pranešė ieškovei apie Sprendimą C(2005) 4634. Kartu ji pažymėjo, kad, jeigu ieškovė iškels bylą Bendrajame Teisme arba Teisingumo Teisme, nebus imtasi išieškojimo priemonių, kol byla nebus išnagrinėta, jeigu prieš baigiantis mokėjimo terminui bus tenkinamos dvi sąlygos. Pagal Reglamento Nr. 2342/2002 86 straipsnio 5 dalį šios dvi sąlygos yra tokios: pirma, nuo mokėjimo termino pabaigos skaičiuojamos 3,56 % dydžio palūkanos ir, antra, iki galutinės mokėjimo datos turi būti pateikta Komisijai priimtina banko garantija, apimanti skolą ir palūkanas ar skolos padidinimus.

73 Ieškovė nusprendė iškart nemokėti visos jai skirtos baudos sumos ir pateikti banko garantiją bei mokėti 3,56 % dydžio palūkanas.

74 Būtent atsižvelgiant į šias pastabas reikia nagrinėti turtinę žalą ir priežastinį ryšį tarp šios žalos ir protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo nagrinėjant bylą T-54/06.

2) Dėl palūkanų nuo baudos sumos mokėjimo

75 Pirmiausia konstatuotina, kad pagal šio sprendimo 71 punkte minėtus SESV 299 straipsnio pirmą pastraipą ir SESV 278 straipsnį Sprendime C(2005) 4634 skirta bauda Komisijai turėjo būti sumokėta, nepaisant to, kad pareikštas ieškinys dėl šio sprendimo panaikinimo. Taigi 3,56 % dydžio palūkanos nuo baudos sumos laikytinos delspinigiais.

76 Antra, pažymėtina, kad vykstant procesui byloje T-54/06 ieškovė nemokėjo nei baudos sumos, nei delspinigių. Taigi vykstant procesui minėtoje byloje ieškovė naudojosi suma, atitinkančia baudą su delspinigiais.

77 Vis dėlto ieškovė nenurodo aplinkybių, įrodančių, kad per tą laikotarpį, kai byloje T-54/06 buvo viršytas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, vėliau Komisijai sumokėtų delspinigių suma buvo didesnė už naudą, kurią ji gavo naudodamasi suma, atitinkančia baudą su delspinigiais. Kitaip tariant, ieškovė neįrodo, kad palūkanos nuo baudos sumos, apskaičiuotos už laikotarpį, kai buvo viršytas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, buvo didesnės už naudą, kurią ji galėjo gauti nemokėdama baudos su palūkanomis, priskaičiuotomis iki tos dienos, kai pažeistas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, ir palūkanomis, kurias reikėjo sumokėti, kol šis pažeidimas truko.

78 Šio vertinimo nepaneigia ieškovės siūlomas apskaičiavimo metodas, pagal kurį iš jos nurodomos žalos sumos reikia atimti išlaidas už iš banko gautą finansavimą, kurių ji būtų patyrusi, jei būtų turėjusi sumokėti baudą 2010 m. rugpjūčio 26 d.

79 Iš tiesų ieškinyje ieškovė neteigia ir *a fortiori* neįrodo, kad norėdama sumokėti Sprendime C(2005) 4634 skirtą baudą ji būtų turėjusi kreiptis į trečiąjį asmenį dėl finansavimo.

80 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, neįrodyta, kad per tą laikotarpį, kai byloje T-54/06 viršytas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, ieškovė patyrė tikrą ir realią žalą, susijusią su delspinigių nuo nesumokėtos baudos sumos mokėjimu. Taigi reikia atmesti prašymą atlyginti tokią žalą ir nereikia nagrinėti, ar egzistuoja nurodytas priežastinis ryšys.

3) Dėl su banko garantija susijusių išlaidų mokėjimo

81 Pirma, kiek tai susiję su žala, iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovė pateikė banko garantiją ir vykstant procesui byloje T-54/06 kas tris mėnesius kaip komisinius mokėjo su banko garantija susijusias išlaidas.

82 Iš to matyti, jog ieškovė įrodė, kad patyrė tikrą ir realią žalą dėl to, kad laikotarpiu, kai byloje T-54/06 viršytas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, mokėjo su banko garantija susijusias išlaidas.

83 Antra, dėl priežastinio ryšio pažymėtina, kad tuo atveju, jeigu byloje T-54/06 nebūtų viršytas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, ieškovė nebūtų turėjusi mokėti su banko garantija susijusių išlaidų laikotarpiu, kai šis terminas viršytas.

84 Taigi yra faktinis priežastinis ryšys tarp protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06 ir žalos, kurią patyrė ieškovė, nes laikotarpiu, kai viršytas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, mokėjo su banko garantija susijusias išlaidas.

85 Be to, pažymėtina, kad inkriminuojami veiksmai turi būti pagrindinė žalos priežastis (2011 m. kovo 31 d. Nutarties *Mauerhofer / Komisija*, C-433/10 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2011:204, 127 punktas ir 2006 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Galileo International Technology ir kt. / Komisija*, T-279/03, EU:T:2006:121, 130 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Trubowest Handel ir Makarov / Taryba ir Komisija*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 61 punktą). Kitaip tariant, net ir tuo atveju, kai institucijos galėjo prisidėti prie žalos, kurią prašoma atlyginti, padarymo, toks prisidėjimas gali būti pernelyg netiesioginis dėl kitiems asmenims, galbūt ir ieškovei, tenkančios atsakomybės (2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Trubowest Handel ir Makarov / Taryba ir Komisija*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 59 punktas ir 2011 m. kovo 31 d. Nutarties *Mauerhofer / Komisija*, C-433/10 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2011:204, 132 punktas).

86 Taip pat jau yra nuspręsta, kad žala, kurią bendrovė, kuriai Komisijos sprendimu, vėliau panaikintu Bendrojo Teismo, skirta bauda, patyrė dėl to, kad mokėjo su banko garantija susijusias išlaidas, neatsiranda tiesiogiai dėl to sprendimo neteisėtumo, nes ši žala atsiranda dėl pačios bendrovės pasirinkimo pateikti banko garantiją ir nevykdyti pareigos sumokėti baudą per ginčijamame sprendime nurodytą terminą (šiuo klausimu žr. 2005 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Holcim (Deutschland) / Komisija*, T-28/03, EU:T:2005:139, 123 punktą ir 2007 m. gruodžio 12 d. Nutarties *Atlantic Container Line ir kt. / Komisija*, T-113/04, nepaskelbta Rink., EU:T:2007:377, 38 punktą).

87 Vis dėlto nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad tuo metu, kai ieškovė pareiškė ieškinį byloje T-54/06, t. y. 2006 m. vasario 22 d., ir tuomet, kai ji pateikė banko garantiją, nebuvo galima numatyti, kad bus pažeistas protingas bylos išnagrinėjimo terminas. Be to, ieškovė galėjo pagrįstai tikėtis, kad jos ieškinys bus išnagrinėtas per protingą terminą.

88 Be to, protingas bylos išnagrinėjimo terminas byloje T-54/06 pažeistas vėliau, negu ieškovė nusprendė pateikti banko garantiją.

89 Taigi faktinės aplinkybės šioje byloje iš esmės skiriasi nuo konstatuotų 2005 m. balandžio 21 d. Sprendime *Holcim (Deutschland) / Komisija* (T-28/03, EU:T:2005:139) ir 2007 m. gruodžio 12 d. Nutartyje *Atlantic Container Line ir kt. / Komisija* (T-113/04, nepaskelbta Rink., EU:T:2007:377), minėtuose šio sprendimo 86 punkte. Todėl, priešingai, negu teigia Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, protingo bylos išnagrinėjimo termino viršijimo byloje T-54/06 ir su banko garantija susijusių išlaidų mokėjimo laikotarpiu, kai šis terminas viršytas, ryšio nepanaikina pirminis ieškovės pasirinkimas nemokėti Sprendime C(2005) 4634 skirtos baudos iškart ir pateikti banko garantiją.

90 Darytina išvada, kad egzistuoja pakankamai tiesioginis priežastinis ryšys tarp protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06 ir ieškovės patirtos žalos mokant su banko garantija susijusias išlaidas laikotarpiu, kai šis terminas viršytas.

91 Ieškovė taip pat teigia patyrusi turtinę žalą dėl papildomų finansinių išlaidų laikotarpiu nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d. ir 2013 m. lapkričio 26 d., kai Teisingumo Teismas priėmė Sprendimą *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771) (žr. šio sprendimo 67 punktą).

92 Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad savo ieškinyje ieškovė protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimu remiasi tik byloje T-54/06. Taigi ji nenurodo, kad protingas bylos išnagrinėjimo terminas pažeistas dėl bendros proceso trukmės byloje T-54/06 ir byloje, kurioje priimtas 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimas *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771).

93 Taigi nagrinėjamu atveju tik konstatuota, kad per procesą byloje T-54/06 pažeistas protingas bylos išnagrinėjimo terminas (žr. šio sprendimo 63 punktą).

94 Be to, protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimas byloje T-54/06 baigėsi paskelbus 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimą *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667).

95 Taigi nuo 2011 m. lapkričio 16 d. ieškovė galėjo įvertinti protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06 egzistavimą ir žalą, kurią ji patyrė mokėdama su banko garantija susijusias išlaidas laikotarpiu, kai šis terminas buvo viršytas.

96 Be to, 2012 m. sausio 26 d. pateiktame apeliaciniame skunde dėl 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667) ieškovė tvirtino, kad dėl pernelyg ilgos proceso byloje T-54/06 trukmės ji patyrė nepalankių pasekmių, ir dėl šios priežasties prašė sumažinti jai skirtą baudą.

97 Galiausiai Sprendimas C(2005) 4634, kuriuo ieškovei skirta bauda, tapo galutinis tik 2013 m. lapkričio 26 d., o Komisijos suteiktos galimybės pateikti banko garantiją tą dieną nebeliko, nes ieškovė nusprendė pateikti apeliacinį skundą dėl 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667).

98 Darytina išvada, kad su banko garantija susijusių išlaidų mokėjimas po 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667) paskelbimo, kai nutrūko protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimas byloje T-54/06, nesusijęs pakankamai tiesioginiu priežastiniu ryšiu su šiuo pažeidimu, nes tokių išlaidų mokėjimas kyla iš asmeninio savarankiško ieškovės sprendimo, priimto vėliau, negu padarytas šis pažeidimas, nemokėti baudos, neprašyti sustabdyti Sprendimo C(2005) 4634 vykdymo ir pateikti apeliacinį skundą dėl minėto teismo sprendimo.

99 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tarp protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06 ir žalos, kurią ieškovė patyrė prieš paskelbiant 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimą *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667) ir kuri atsirado dėl su banko garantija susijusių išlaidų mokėjimo laikotarpiu, kai viršytas šis protingas terminas, yra pakankamai tiesioginis priežastinis ryšys.

4) Dėl patirtos turtinės žalos vertinimo

100 Pirmiausia primintina, kad proceso byloje T-54/06 trukmė 20 mėnesių viršijo protingą šios bylos išnagrinėjimo terminą (žr. šio sprendimo 63 punktą).

101 Antra, ieškovė ieškinyje nurodo, kad jos patirtą turtinę žalą sudaro „papildomos finansinės išlaidos laikotarpiu nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d. iki 2013 m. lapkričio 26 d.“ (žr. šio sprendimo 67 punktą). Be to, grįsdama savo prašymą atlyginti žalą, ji pateikia informacijos apie su banko garantija susijusias išlaidas, sumokėtas per šį laikotarpį.

102 Taigi atsižvelgiant į ieškinio motyvus ieškovės pateiktas prašymas atlyginti žalą, nurodytas pirmajame reikalavime, siejamas su išlaidomis, patirtomis nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d.

103 Remiantis taisyklėmis, kuriose reglamentuojamas procesas Sąjungos teismuose, visų pirma Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsniu ir 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalimi, darytina išvada, kad ginčo ribas nustato ir apibrėžia bylos šalys ir kad Sąjungos teismas negali priimti sprendimo *ultra petita* (2013 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Komisija / Airija ir kt.*, C-272/12 P, EU:C:2013:812, 27 punktas ir 2014 m. liepos 3 d. Sprendimo *Electrabel / Komisija*, C-84/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2040, 49 punktas).

104 Taigi Bendrasis Teismas negali nukrypti nuo ieškovės prašymo ir *ex officio* nuspręsti atlyginti žalą, patirtą iki 2010 m. rugpjūčio 26 d., t. y. žalą, patirtą laikotarpiu, kuris chronologiškai nesutampa su laikotarpiu, per kurį ji nurodo patyrusi žalą.

105 Be to, su banko garantija susijusios išlaidos, kurias ieškovė sumokėjo po 2011 m. lapkričio 16 d., nesusijusios pakankamai tiesioginiu priežastiniu ryšiu su protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimu byloje T-54/06 (žr. šio sprendimo 98 punktą).

106 Taigi nagrinėjamu atveju žala, kuri gali būti atlyginta, yra su banko garantija susijusios išlaidos, sumokėtos nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d. iki 2011 m. lapkričio 16 d.

107 Trečia, iš ieškovės pateiktų dokumentų matyti, kad su banko garantija susijusios išlaidos buvo mokamos kas tris mėnesius. Iš šių dokumentų taip pat matyti, kad nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d. ieškovė sumokėjo tokias su banko garantija susijusias išlaidas:

Laikotarpis	Išlaidos (EUR)
2010 08 26–2010 12 31	175 709,87
2010 12 31–2011 03 14	81 382,15
2011 03 14–2011 03 31	18 983,87
2011 03 31–2011 06 30	102 533,99
2011 06 30–2011 09 30	104 603,82
2011 09 30–2011 12 31	105 555,48
Iš viso	588 769,18

108 Darytina išvada, kad laikotarpiu nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d. iki 2011 m. lapkričio 16 d. ieškovė sumokėjo 588 769,18 EUR su banko garantija susijusių išlaidų.

109 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia priteisti ieškovei 588 769,18 EUR dydžio turtinės žalos, kurią ši patyrė dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06 ir kurią sudaro sumokėtos papildomos su banko garantija susijusios išlaidos, atlyginimą.

b) Dėl nurodomos neturtinės žalos ir tariamo priežastinio ryšio

110 Pirma, ieškovė tvirtina, kad pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką egzistuoja tvirta, nors ir nuginčijama prezumpcija, kad dėl pernelyg ilgos proceso trukmės atsiranda neturtinė žala. Be to, ieškovė yra „biržoje kotiruojama bendrovė, kurios sėkmes ir nesėkmes atidžiai seka ne tik jos darbuotojai, bet ir spauda, investuotojai ir jos klientai“. Taigi ieškovės reputacijai pakenkta be reikalo. Galiausiai papildomi neužtikrintumo metai neigiamai paveikė įmonės valdymą, investicijas, patrauklumą ir strategiją. Be to, dėl šio neužtikrintumo jos darbuotojai ir vadovai taip pat asmeniškai patyrė neturtinę žalą.

111 Antra, ieškovė pažymi, kad konkrečiai įvertinti neturtinę žalą yra sudėtinga dėl šios žalos pobūdžio. Vis dėlto Europos Žmogaus Teisių Teismas, vertindamas žalą, pabrėžia panašių bylų svarbą. Taigi, siekiant įvertinti nagrinėjamu atveju patirtą neturtinę žalą, geriausia atsižvelgti į bylas, kuriose Bendrasis Teismas arba Teisingumo Teismas konstatavo protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimą ir kaip „teisingą atlyginimą“ sumažino Komisijos sprendimu už Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimus skirtą baudą.

112 Tokiomis aplinkybėmis ieškovė iš esmės prašo atlyginti 11 050 000 EUR už laikotarpį nuo 2010 m. rugpjūčio 26 d. iki 2013 m. lapkričio 26 d.; ši suma atitinka 10 % nuo Sprendimu C(2005) 4634 jai skirtos baudos sumos už kiekvienus vėlavimo metus. Nepatenkinus pirmojo reikalavimo, ieškovė prašo atlyginti 1 700 000 EUR sumą; ši suma atitinka 5 % Sprendimu C(2005) 4634 jai skirtos baudos sumos. Jei ir šis reikalavimas nebūtų patenkintas, ieškovė prašo sumokėti sumą, kurios dydį nustato šalys remdamosi Bendrojo Teismo nustatyta tvarka, arba bent jau tokio dydžio sumą, kurią pats Bendrasis Teismas laiko tinkama.

113 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pirmiausia atsikerta, kad ieškovė neįrodė, jog egzistuoja neturtinė žala. Jis primena, kad ieškovė turi pateikti žalos, kurią teigia patyrusi, įrodymus. Taigi žala apibūdinta ypač neišsamiai, neturtinė žala painiojama su turtine ir nepatvirtinta jokiais įrodymais. Be to, ieškovė reikalauja baudinių nuostolių atlyginimo.

114 Antra, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas papildomai tvirtina, kad ieškovė neįrodė priežastinio ryšio tarp nurodomos neturtinės žalos ir protingo bylos išnagrinėjimo termino tariamo pažeidimo. Iš tiesų ieškovės nurodoma neturtinė žala kyla tik iš jos padarytų konkurencijos taisyklių pažeidimų. Komisijos atlikto konstatavimo, kad padarytas pažeidimas, neturtiniai padariniai dėl tariamai neprotingo bylos išnagrinėjimo termino netapo sunkesni, nes Bendrasis Teismas patvirtino šią išvadą dėl pažeidimo ir skirtos baudos dydį.

115 Trečia, taip pat papildomai Europos Sąjungos Teisingumo Teismas tvirtina, kad atlygintina neturtinė žala turėtų siekti ne daugiau kaip 5 000 EUR.

116 Pirmiausia reikia įvertinti ieškovės vadovų ir darbuotojų patirtą neturtinę žalą, paskui – pačios ieškovės patirtą neturtinę žalą.

1) Dėl neturtinės žalos, kurią tariamai patyrė ieškovės vadovai ir darbuotojai

117 Pažymėtina, kad ieškinio reikalavimuose nurodyti tik pačios ieškovės, o ne asmeniniai jos vadovų ir darbuotojų interesai. Be to, ieškovė nenurodo teisių perleidimo ar aiškaus atstovavimo įgaliojimo, leidžiančio jai pateikti prašymą atlyginti žalą, kurią patyrė jos vadovai ir darbuotojai.

118 Taigi prašymą atlyginti neturtinę žalą, kurią patyrė ieškovės vadovai ir darbuotojai, reikia atmesti kaip nepriimtiną, nes iš bylos medžiagos nematyti, kad ieškovė būtų šių vadovų ir darbuotojų įgaliota jų vardu pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo (šiuo klausimu žr. 2010 m. gegužės 12 d. Nutarties *CPEM / Komisija*, C-350/09 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2010:267, 61 punktą ir 2009 m. birželio 30 d. Sprendimo *CPEM / Komisija*, T-444/07, EU:T:2009:227, 39 ir 40 punktus).

119 Bet kuriuo atveju neįrodyta, kad ieškovės vadovai ir darbuotojai patyrė žalą. Iš tiesų ieškovė pateikia tik teiginius ir nenurodo jokios konkrečios informacijos, įrodančios baimę ir nemalonumus, kurių jos vadovai ir darbuotojai patyrė dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06. Be to, ieškovė neįrodė, kad jos vadovai ir darbuotojai patyrė asmeninę ir tiesioginę žalą, atskirą nuo pačios įmonės patirtos žalos.

120 Todėl prašymą atlyginti neturtinę žalą, kurią tariamai patyrė ieškovės vadovai ir darbuotojai, reikia atmesti kaip nepriimtiną ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą.

2) Dėl ieškovės patirtos neturtinės žalos

121 Iš teismo praktikos matyti, kad jeigu ieškovas nenurodo jokių aplinkybių, įrodančių neturtinės žalos egzistavimą ir pagrindžiančių jos dydį, jis turi bent jau įrodyti, kad inkriminuojami veiksmai dėl savo sunkumo galėjo jam sukelti tokią žalą (šiuo klausimu žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *SELEX Sistemi Integrati / Komisija*, C-481/07 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2009:461, 38 punktą; 1999 m. sausio 28 d. Sprendimo *BAI / Komisija*, T-230/95, EU:T:1999:11, 39 punktą ir 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-297/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:888, 31, 46 ir 63 punktus).

122 Pirmiausia primintina, kad ieškovė remiasi pakenkimu jos reputacijai, be kita ko, investuotojų ir jos klientų atžvilgiu.

123 Vis dėlto ieškovės argumentai nepagrįsti įrodymais, patvirtinančiais, kad protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo šiurkštumas, be įtakos, kurią padarė Sprendimas C(2005) 4634, galėjo turėti papildomą neigiamą įtaką jos reputacijai.

124 Tokiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad ieškovė neįrodė, jog protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimas byloje T-54/06 galėjo pakenkti jos reputacijai.

125 Kad ir kaip būtų, nagrinėjamu atveju konstatavimo šio sprendimo 63 punkte, kad pažeistas protingas bylos išnagrinėjimo terminas, atsižvelgiant į šio pažeidimo dalyką ir šiurkštumą, pakanka, kad ieškovei būtų atlyginta už pakenkimą jos reputacijai.

126 Antra, aplinkybė, kad ieškovė patyrė neužtikrintumą, visų pirma dėl to, ar jos ieškinys dėl Sprendimo C(2005) 4634 bus patenkintas, teismo procese nereikšminga. Be to, ieškovė tikrai žinojo, kad byla T-54/06 yra sudėtinga ir kad šis sudėtingumas susijęs su tuo pačiu metu Bendrajame Teisme pateiktų, įvairiomis proceso kalbomis surašytų ieškinių dėl Sprendimo C(2005) 4634 skaičiumi ir su būtinybe šiam teismui išsamiai susipažinti su daug bylos medžiagos, ypač su būtinybe nustatyti faktines aplinkybes ir išnagrinėti ginčą.

127 Vis dėlto bendra proceso byloje T-54/06 trukmė – 5 metai ir 9 mėnesiai – viršijo trukmę, kurią ieškovė galėjo numatyti, be kita ko, pareikšdama savo ieškinį. Be to, per procesą byloje T-54/06 nuo rašytinės proceso dalies pabaigos iki žodinės proceso dalies pradžios praėjo 3 metai ir 10 mėnesių. Šie terminai niekaip negali būti pateisinami proceso organizavimo priemonių, pasirengimo nagrinėti bylą priemonių patvirtinimu ar atskirųjų procesinių klausimų iškėlimu. Galiausiai ieškovė savo elgesiu niekaip neprisidėjo prie tokio bylos nagrinėjimo termino. Priešingai, ji bent du kartus pranešė Bendrajam Teismui, kad laukia sprendimo, ir prašė nagrinėti bylą T-54/06 skubos tvarka.

128 Tokiomis aplinkybėmis dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06 ieškovė galėjo patirti neužtikrintumą, viršijantį tokį neužtikrintumą, kurį paprastai sukelia teismo procesas. Toks ilgalaikis neužtikrintumas tikrai turėjo įtakos sprendimų priėmimo planavimui ir šios įmonės valdymui, taigi sukėlė neturtinę žalą.

129 Trečia, nagrinėjamos bylos aplinkybėmis neturtinės žalos, kurią ieškovė patyrė dėl ilgalaikio neužtikrintumo, visiškai neatlygina konstatavimas, kad pažeistas protingas bylos išnagrinėjimo terminas.

130 Šiuo klausimu pažymėtina, kad ieškovės prašomu šio sprendimo 112 punkte nurodytu žalos atlyginimu siekiama padengti kelių rūšių neturtinę žalą, be kita ko, pakenkimą reputacijai, kuris neįrodytas, tačiau kurį bet kuriuo atveju pakankamai atlygina konstatavimas, kad pažeistas protingas bylos išnagrinėjimo terminas (žr. šio sprendimo 122–125 punktus).

131 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad, atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti Sąjungos konkurencijos teisės laikymąsi, Sąjungos teismai, remdamiesi tik tuo, kad byla neišnagrinėta per protingą terminą, negali leisti ieškovui ginčyti baudos pagrįstumo ar jos dydžio, kai visi jo pagrindai, kuriais prieštaraujama išvadoms, susijusioms su baudos dydžiu ir jo neteisėtu elgesiu, buvo atmesti (2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 87 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland / Komisija*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 194 punktą ir 2014 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Bolloré / Komisija*, C-414/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:301, 105 punktą).

132 Iš to matyti, kad bylos dėl Komisijos sprendimo, kuriuo įmonei skirta bauda už Sąjungos konkurencijos teisės normų pažeidimą, neišnagrinėjimas teisme per protingą terminą negali lemti visiško ar dalinio šiuo sprendimu skirtos baudos panaikinimo (2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 78 punktas ir 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 88 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2014 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Bolloré / Komisija*, C-414/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:301, 107 punktą).

133 Vis dėlto neturtinės žalos, atsiradusios dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo, apskaičiavimo metodas, kurio esmė, kaip prašo ieškovė, – tam tikros procentinės dalies taikymas Komisijos skirtai baudai, reikštų šios baudos užginčijimą, nors neįrodyta, kad protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimas byloje T-54/06 turėjo įtakos šios baudos dydžiui.

134 Taigi reikia atmesti ieškovės prašymus atlyginti nurodomą neturtinę žalą sumažinant Sprendimu C(2005) 4634 skirtą baudą.

135 Atsižvelgiant į šio sprendimo 126–134 punktuose atliktą vertinimą, konkrečiai į protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo mastą, ieškovės elgesį bei jos per procesą parodytą kantrybę, būtinybę užtikrinti Sąjungos konkurencijos teisės normų laikymąsi ir į šio ieškinio veiksmingumą, *ex aequo et bono* reikia nuspręsti, kad ieškovei skiriama 6 000 EUR suma yra tinkamas žalos, kurią ji patyrė dėl ilgalaikio neužtikrintumo per procesą byloje T-54/06, atlyginimas.

c) Dėl palūkanų

136 Pateikdama trečiąjį reikalavimą ieškovė Bendrojo Teismo prašo prie galimo jai priteisti žalos atlyginimo pridėti palūkanas už praleistą terminą, kurios pradedamos skaičiuoti nuo 2013 m. lapkričio 26 d.

137 Iš teismo praktikos matyti, kad pareiga mokėti palūkanas už praleistą terminą iš principo atsiranda nuo sprendimo, kuriame konstatuota pareiga atlyginti žalą, priėmimo (šiuo klausimu žr. 1990 m. birželio 26 d. Sprendimo *Sofrimport / Komisija*, C-152/88, EU:C:1990:259, 32 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

138 Nustatant palūkanų už praleistą terminą normą reikia atsižvelgti į 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012, p. 1) 83 straipsnio 2 dalies b punktą ir 111 straipsnio 4 dalies a punktą. Pagal šias nuostatas už iki nurodyto termino pabaigos negrąžintas sumas skaičiuojamos palūkanos, taikant palūkanų normą, kurią ECB taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmąją kalendorinę dieną, padidinus ją trimis su puse procentinio punkto.

139 Nagrinėjamu atveju prie šio sprendimo 109 ir 135 punktuose nurodytų sumų turi būti pridedamos palūkanos už praleistą terminą, skaičiuojamos nuo šio sprendimo paskelbimo iki visiško sumokėjimo.

140 Taikoma palūkanų už praleistą terminą norma, kurią ECB taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, padidinta trimis su puse procentinio punkto.

d) Išvada dėl žalos atlyginimo dydžio ir dėl palūkanų

141 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šį ieškinį reikia iš dalies patenkinti tiek, kiek juo prašoma atlyginti žalą, kurią ieškovė patyrė dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06.

142 Ieškovei mokėtina suma žalai, kurią ji patyrė mokėdama papildomas su banko garantija susijusias išlaidas, atlyginti yra 588 769,18 EUR.

143 Ieškovei mokėtina suma neturtinei žalai atlyginti yra 6 000 EUR.

144 Prie šio sprendimo 142 ir 143 punktuose nurodytų sumų pridedamos palūkanos už praleistą terminą, kaip nurodyta šio sprendimo 139 ir 140 punktuose.

145 Likusią ieškinio dalį reikia atmesti.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

146 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. 2015 m. sausio 6 d. Nutartimi *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:2) buvo atmestas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktas nepriimtinumu grindžiamas prieštaravimas ir atidėtas bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas. Todėl reikia nurodyti, kad Sąjunga, atstovaujama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, be savo bylinėjimosi išlaidų, padengia bylinėjimosi išlaidas, kurias patyrė ieškovė ir kurios susijusios su nepriimtinumu grindžiamu prieštaravimu, dėl kurio priimta 2015 m. sausio 6 d. Nutartis *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:2).

147 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Tačiau Bendrasis Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes.

148 Nagrinėjamu atveju dalis ieškovės esminių reikalavimų buvo patenkinta. Vis dėlto atmesta didelė dalis jos prašymo atlyginti žalą. Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, reikia nuspręsti, kad kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

149 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl reikia nurodyti Komisijai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1) Priteisti iš Europos Sąjungos, atstovaujamos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, sumokėti *Kendrion NV* 588 769,18 EUR dydžio turtinės žalos, kurią ši bendrovė patyrė dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje, kurioje priimtas 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimas *Kendrion / Komisija* (T-54/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:667), atlyginimą.

2) Priteisti iš Sąjungos, atstovaujamos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, sumokėti *Kendrion* 6 000 EUR neturtinės žalos, kurią ši bendrovė patyrė dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino pažeidimo byloje T-54/06, atlyginimą.

3) Prie 1 ir 2 punktuose nurodytų sumų pridedamos palūkanos už praleistą terminą, skaičiuojamos nuo šio sprendimo paskelbimo dienos iki visiško jų sumokėjimo, taikant palūkanų normą, kurią Europos Centrinis Bankas (ECB) taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, padidintą trimis su puse procentinio punkto.

4) Atmesti likusią ieškinio dalį.

5) Sąjunga, atstovaujama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, be savo bylinėjimosi išlaidų, padengia bylinėjimosi išlaidas, kurias patyrė *Kendrion* ir kurios susijusios su nepriimtinumu grindžiamu prieštaravimu, dėl kurio priimta 2015 m. sausio 6 d. Nutartis *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:2).

***6) Kendrion* ir Sąjunga, atstovaujama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, padengia savo bylinėjimosi išlaidas, susijusias su ieškiniu, dėl kurio priimtas šis sprendimas.**

7) Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Papasavvas Labucka Bieliūnas

Kreuschitz Forrester

Paskelbta 2017 m. vasario 1 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

I. Ginčo aplinkybės 1

II. Procesas ir šalių reikalavimai 2

III. Dėl teisės 4

A. Dėl priimtinumo 4

B. Dėl esmės 5

1. Dėl protingo bylos išnagrinėjimo termino tariamo pažeidimo byloje T-54/06 6

2. Dėl nurodomos žalos ir tariamo priežastinio ryšio 8

a) Dėl nurodomos turtinės žalos ir tariamo priežastinio ryšio 8

1) Pirminės pastabos 9

2) Dėl palūkanų nuo baudos sumos mokėjimo 9

3) Dėl su banko garantija susijusių išlaidų mokėjimo 10

4) Dėl patirtos turtinės žalos vertinimo 12

b) Dėl nurodomos neturtinės žalos ir tariamo priežastinio ryšio 13

1) Dėl neturtinės žalos, kurią tariamai patyrė ieškovės vadovai ir darbuotojai 14

2) Dėl ieškovės patirtos neturtinės žalos 14

c) Dėl palūkanų 16

d) Išvada dėl žalos atlyginimo dydžio ir dėl palūkanų 16

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų 17